

Minister
Zdrowia

ZPP.050.68.2024.DL

Warszawa, 28 sierpnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 4289 złożoną przez Pana Jana Warzechę, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie sprzedaży alkoholu w saszetkach, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do kwestii opakowań napojów alkoholowych z punktu widzenia regulacji wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), zwanej dalej „ustawą”, dotyczących opakowania napoju alkoholowego, uprzejmie wskazuję, że art. 13 ust. 1 ustawy określa, iż napoje alkoholowe dostarcza się do miejsc sprzedaży tylko **w naczyniach zamkniętych, z oznaczeniem nazwy producenta, rodzaju i ilości napoju oraz jego mocy.**

Niemniej jednak w analizowanej kwestii dotyczącej zgodności wprowadzanych opakowań z przepisami prawa pod uwagę warto wziąć również przepisy ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2255) wdrażającej m.in. dyrektywę PE i Rady ustanawiającą zasady dotyczące nominalnych ilości produktów w opakowaniach jednostkowych, która w załączniku nr 1 określa dopuszczalne nominalne ilości napojów alkoholowych. Przepisy te znajdują się we właściwości Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Odnosząc się zaś do sprzedaży napojów alkoholowych przez Internet, obecnie przepisy ustawy jednoznacznie określają miejsca, w których może być prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych (art. 9⁶ ustawy). Ministerstwo Zdrowia konsekwentnie zajmuje

stanowisko merytoryczne odnośnie do postulowanych rozwiązań umożliwiających sprzedaż napojów alkoholowych za pośrednictwem Internetu lub w inny sposób umożliwiający jego zdalne nabycie. Wielokrotnie podkreślano, że stanowisko, zgodnie z którym ograniczanie dostępności fizycznej napojów alkoholowych stanowi jedno z trzech najskuteczniejszych narzędzi mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu pozostaje aktualne. Umożliwienie sprzedaży napojów alkoholowych przez Internet stanowiłoby zwiększenie dostępności i rozszerzenie kanałów sprzedaży napojów alkoholowych, co z punktu widzenia zdrowia publicznego należy ocenić negatywnie.

Spożywanie alkoholu wśród młodzieży monitorowane jest m.in. poprzez cykliczne badanie *European School Survey Project on Alcohol and Drugs* (ESPAD) opierające się na badaniach ankietowych na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat). Celem badania jest przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Badanie realizowane jest od 1995 r. w odstępach 4-letnich przez Instytut Psychiatrii i Neurologii. Ostatnie badanie przeprowadzono w 2019 r., obecnie trwają prace nad jego kolejną edycją.

Zgodnie z raportem z badania¹:

- Napoje alkoholowe to najpowszechniej używana substancja psychoaktywna przez młodzież, podobnie jak ma to miejsce w świecie dorosłych w naszym kręgu kulturowym. W tym zakresie badanie z 2019 r. potwierdziło pozytywne tendencje ujawnione w poprzednich badaniach;
- Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodziej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków;
- Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino;
- Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości;
- W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodziej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych;

¹ Sierosławski J., „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD”, Warszawa 2020 <https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2022/11/uzywanie-alkoholu-i-narkotykow-przez-mlodziez-szkolna-2020.pdf>.

- W zakresie wskaźników picia alkoholu i palenia tytoniu obserwowano proces zacierania się różnic związanych z płcią, który doprowadził do zrównania się kilku wskaźników używania tych substancji przez dziewczęta i chłopców;
- W zakresie ocen dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentną pozytywną tendencję zmniejszania się odsetków uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy;
- Rozpowszechnienie picia wykazuje trend spadkowy. Spadają także frakcje badanych deklarujących łatwy dostęp do napojów alkoholowych, zmniejsza się ekspozycja na propozycje alkoholu oraz zakupy napojów alkoholowych. Badani w coraz większych odsetkach oceniają picie alkoholu jako zachowanie ryzykowne.

Innym badaniem, w którym cyklicznie analizowane są kwestie spożywania alkoholu jest „Młodzież 2021”, realizowane przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej we współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, na losowej ogólnopolskiej próbie z 80 szkół ponadpodstawowych oraz wszystkich typów szkół dziennych (licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe).

Jak wskazano w raporcie z badania²:

- W badaniu przeprowadzonym w 2021 r., podobnie jak we wcześniejszych pomiarach, napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki;
- W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 r. 66% (74% w 2018 r.) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (tak samo jak w 2018 r.) – wódkę i inne mocne alkohole, a 37% (43% w 2018 r.) – wino. W porównaniu z poprzednim pomiarem nastąpił spadek wskaźników dotyczących picia piwa oraz wina;
- Co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 43% uczniów (w 2018 r. – 44%). Odsetek badanych, którym zdarzyło się to co najmniej trzykrotnie, wyniósł 13% (tyle samo co w 2018 r.). Do upicia się częściej przyznawali się chłopcy (47%) niż dziewczęta (39%);
- W ciągu roku poprzedzającego ostatni sondaż najwięcej badanych miało propozycje dotyczące napojów alkoholowych, a zwłaszcza piwa – 82% (w 2018 roku 85%). Warto przypomnieć, że młodzież biorąca udział w badaniu była w zdecydowanej większości pełnoletnia.

² Malczewski A. „Młodzież a substancje psychoaktywne” w: „Młodzież 2021. Raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS” https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2023/01/Mlodziez-2021-raport_uzupelniony.pdf.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/